

FÖRFATTNINGSSAMLING

GEODATASTRATEGI 2024-2028

STYRANDE DOKUMENT

Dokumenttitel	Geodatastrategi 2024-2028
Diarienummer	KK24/470
Kategori av styrdokument	Aktiverande
Fastställt av	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum	2024-11-18
Giltighetstid	2024-2028
Omfattar	Styrdokumentet omfattar kommunstyrelsen samt alla nämnder och verksamheter i Nyköpings kommun
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen (politisk nivå) Geodataenheten på Samhällsbyggnad(tjänstenivå)
Uppföljning	Uppföljning gällande funktion och aktualitet ska ske minst en gång per mandatperiod

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT

Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningsätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	SAMMANFATTNING	1
2	INLEDNING	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte och mål	3
2.3	Omfattning och avgränsning	3
2.4	Fokusområden	3
2.5	Skattat börläge 2028	4
3	BÖRLÄGE 2028	5
3.1	Övergripande vision	5
3.2	Fokusområden	6
3.2.1	Geodata	6
3.2.2	Teknisk infrastruktur	6
3.2.3	Användarstöd & service	7
3.2.4	Arbetsätt & processer	7
3.2.5	Samordning & styrning	8
4	BEGREPPSDEFINITIONER	9
5	BILAGOR	10
6	ÄNDRINGSHISTORIK	11

1 SAMMANFATTNING

Det här styrdokument beskriver vad Nyköpings kommun vill uppnå inom området geodata. Strategin beskriver vad vi vill åstadkomma och är formulerat som en beskrivning av börläget för geodataverksamheten år 2028 i Nyköpings kommun.

Det politiska uppdraget som Geodataenheten på Division Samhällsbyggnad har är att utgöra Nyköpings kommuns strategiska och operativt samordnande geodataverksamhet. Vilket innebär att förse alla kommunens verksamheter med grundläggande geodata, teknik, organisation och kompetens på ändamålsenligt sätt.

Strategin pekar ut inriktningar och gör strategiska vägval för hur kommunens geodata ska utvecklas och förvaltas. Den ska vara ett stöd för beslut kring geodatafrågor och ska tydliggöra samverkan inom geodataområdet. Geodataområdet delas upp i fokusområden i strategin som behandlar geodata, teknisk infrastruktur, användarstöd & service, arbetsätt & processer, samordning & styrning. Sammanvägt utgör de här områdena en grund för kommunens framtida arbete med digitalisering och automatisering - en förutsättning för att arbeta mot kommunens långsiktiga mål.

Strategin kommer ligga till grund för aktiviteter som föreslås genomföras i Nyköpings kommun för att nå börläget 2028.

När Nyköping upp till det föreslagna börläget år 2028 är organisationen väl förberedd för att ta sig an större samhällsutmaningar och verka för effektivare kommunal organisation. Ett bra utgångsläge kommer även ha uppnåtts för att jobba mot en digitalt obruten samhällsbyggnadsprocess, smart stad eller digital tvilling för optimering av samhällets resurser. Imorgon blir en dag igår.

2 INLEDNING

2.1 Bakgrund

Samhällsplanering, digitalisering, krishantering och friluftsliv - användningsområdena för geodata är oräkneliga.

En stor del av den information som hanteras inom en kommun och en stor del av den information som ska kommuniceras till medborgarna i en kommun kan kopplas till ett geografiskt läge. Sådan information kallas geografisk information och baseras på geodata. Geodata beskriver allt som har ett geografiskt läge, helt enkelt data som är kopplade till en plats. Genom att presentera geodata i olika typer av kartor och digitala system blir det lättare att kommunicera information och ta fram bättre beslutsunderlag. Vidareförädling och analyser baserade på geodata kan bidra till en hållbar utveckling i Nyköpings kommun.

Geodata samlas in, bearbetas och presenteras av flera verksamheter inom Nyköpings kommun. Det utgör en vital grund i den kommunala organisationen och den digitala omställningen. Därav bör geodata betraktas och förvaltas som en tillgång och hanteras som en strategisk resurs. För att skapa största möjliga nytta och på ett hållbart sätt organisera geodataverksamheten har Nyköpings kommun tagit fram en Geodatastrategi. Strategin utgår från kommunens förutsättningar och tar hänsyn till kommunens långsiktiga mål och program.

Utvecklingen i samhället inom digitalisering, tillgänglighet, kommunikation och automatisering ställer högre krav på geodata, både vad gäller kvalitet, tillgänglighet och dess förvaltande organisation. För att våra geodata ska komma till bästa möjliga användning i kommunen och bidra till nytta i samhället krävs att de tillhandahålls på ett enkelt sätt, med god kvalitet, för dem som ska använda dem.

Nyköpings kommuns Geodatastrategi ska peka ut inriktningar och göra strategiska vägval för hur kommunens geodata och geodataverksamhet ska utvecklas och förvaltas med sikte på år 2028. Den ska vara ett stöd för beslut kring frågor och tydliggöra samverkan inom geodataområdet.

När Nyköping upp till det föreslagna börläget år 2028 är organisationen väl förberedd för att ta sig ann större samhällsutmaningar och verka för effektivare kommunal organisation. Ett bra utgångsläge kommer även ha uppnåtts för att jobba mot en digitalt obruten samhällsbyggnadsprocess eller annat som samhället förväntar sig som en smart stad eller digital tvilling för optimering av samhällets resurser. Imorgon blir en dag igår.

2.2 Syfte och mål

Målet med geodatastrategin är att beskriva vad Nyköpings kommun vill uppnå inom områden geodata. Det beskrivs genom ett formulerat börläge för geodataverksamheten år 2028.

Syftet är att i högre grad ta tillvara geodata och betrakta dem som en tillgång och använda dem som strategisk resurs. På så sätt ska Geodatastrategin bidra till Nyköpings kommuns övergripande vision och mål.

Strategin ska utgöra ett stödjande underlag och visa vägen för Nyköpings kommun.

2.3 Omfattning och avgränsning

Strategin utgår från den verksamhet inom Nyköpings kommun som arbetar med och tillhandahåller geodata i kommunen, geodataverksamheten. I Nyköpings kommun finns uppdraget att leda och driva det strategiska arbetet, samt samordna det operativa arbetet, inom geodata organiserad inom Division Samhällsbyggnad på Geodataenheten.

Uppdraget för Geodataenheten är att bistå hela kommunen med teknik och kompetens för att använda geodata och GIS på ändamålsenligt sätt, både operativt och strategiskt. Därför ingår det i strategin att se över hur alla verksamheter inom kommunen kan få större nytta genom användning av geodata och GIS. Strategin gäller för samtliga geodata inom den kommunala organisationen.

Strategin betraktas som ett över tid föränderligt dokument och kommer att vara underlag för revideringar när så är nödvändigt för att vara ett relevant stöd för kommunen.

Strategidokumentet ansvarar inte för att beskriva hur börläget ska uppnås.

2.4 Fokusområden

Geodataverksamheten i Nyköpings kommun har i strategin delats in i fem fokusområden för att skapa en heltäckande effektiv modell för att beskriva geodataverksamheten inom Nyköpings kommun. Även för att tydliggöra att helheten i organisationen är av avgörande karaktär och inte enbart förvaltningen av geodata i sig.

Fokusområdena är följande:

- **Geodata**
Hantering av geodata. Inbegriper metoder, processer, styrning och principer för lagring, kvalitetssäkring, säkerhet, förvaltning, tillgång och användbarhet.

- **Teknisk infrastruktur**
Teknik som behövs och används för hantering av geodata. Så som vilka program, databaser, molntjänster och system som används i kommunen inom arbetet med geodata. Inklusive systemförvaltning och säkerhet.
- **Användarstöd & service**
Allt som rör upplevelse och utbud av användarstöd inom geodataområdet, så som uppdragsarbete, kommunikation, support, stöd och utbildning. Såväl reaktiva som proaktiva åtgärder för att stödja användare, skapa nytta med geodata och öka kunskap inom geodata.
- **Arbetsätt & processer**
Arbetsätt och processer avser hur, vad, när och av vem något utförs för att skapa ett resultat inom geodataområdet. Processer är en serie aktiviteter som främjar ett bestämt ändamål eller ett avsett resultat.
- **Samordning & styrning**
Inbegriper allt som har att göra med geodataorganisationens ledning och uppbyggnad, samverkan, samordning, styrning och finansiering.

2.5 Skattat bör läge 2028

Mätningar har gjorts för att uppskatta nuläget och bör läget på en skala från 0 till 10. Där 0 utgör icke fungerande verksamhet med stor förbättringspotential och 10 en i hög grad väl fungerande verksamhet som ligger i framkanten inom branschen med hög måluppfyllnad.

Mätningen utgör uppskattningar och används som ett prioriterings och beslutsunderlag i arbetet med att formulera ambitionsnivåerna för bör läget i strategin för år 2028.

Bild 1. Illustration som visar uppskattat nuläge (streckat) och önskat bör läge (färglagt) i mätning på en skala från 0 till 10 för respektive fokusområde.

3 BÖRLÄGE 2028

3.1 Övergripande vision

Hela Sveriges samlade verksamhet inom geodataområdet strävar mot gemensamt utpekade mål som formuleras i den Nationella geodatastrategin¹ som är framtagen av Lantmäteriet och Geodatarådet. Målen som formuleras där är i högsta grad relevanta för Nyköpings kommun och det svenska samhällets långsiktiga hållbara utveckling. De är således vägledande i allt strategiskt verksamhetsutvecklande arbete inom geodataverksamheten i Nyköpings kommun.

Den nationella visionen är att öppna och användbara offentliga geodata är fritt tillgängliga för hela samhället och utgör grunden för ett robust och hållbart Sverige.

De specificerar där de fyra viktigaste övergripande målen inom geodataområdet:

- Geodata är öppna
- Geodata är användbara
- Geodata är tillgängliga
- Samverkan är välutvecklad

Nyköpings kommuns framtida viljeinriktning för år 2024-2028 ska vara att beslut ska baseras på geodata med känd och hög kvalitet som genererar effektiv och hållbar verksamhet för medborgarna.

Verksamheterna ska använda, och på ett enkelt sätt tillgängliggöra, geodata av hög kvalitet som underlag för beslut, planering, visualisering och kommunikation i sin dagliga verksamhet.

Det här ska möjliggöras genom att geodata betraktas och förvaltas som en värdefull tillgång och används som strategisk resurs. Användbara geodata ska vara tillgängliga genom datautbyte i verksamhetssystem som stödjer kommunens olika processer.

Välutvecklad och välfungerande samverkan ska vara en möjliggörare.

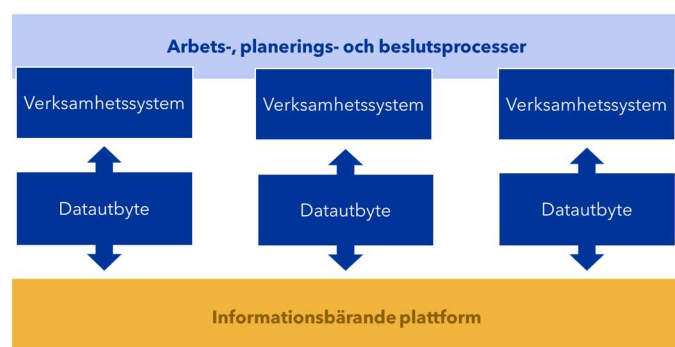

Bild 2. Illustration som visar att användbara data tillgängliggörs genom datautbyte i verksamhetssystem som stödjer kommunens olika processer.

¹ <https://www.lantmateriet.se/sv/nationell-geodatastrategi/>

3.2 Fokusområden

Här beskrivs vad som ska uppnås för Nyköpings kommuns geodataverksamhet år 2028, inom respektive fokusområde.

3.2.1 Geodata

Användbart och tillgängligt

- Kommunens beslut blir aldrig bättre än de data de baserar sig på. En effektiv beslutsprocess ska bygga på kvalitetssäkrade geodata och en hög grad av digitalisering.
- Geodata ska betraktas och förvaltas som en värdefull tillgång och användas som strategisk resurs.
- Alla beständiga geodata, både grundläggande och mer verksamhetsspecifika, ska ha en känd och hög grad av kvalitetssäkring.
- Den digitalt obrutna samhällsbyggnadsprocessen ska möjliggöras genom, och bygger på, en gemensam geodatalagring med tillgång till nödvändig geodata.
- I Nyköpings kommuns arbete med öppna data är kvalitetssäkrade och kända geodata en viktig del.

Digitalisering av geodata

- Vissa datamängder är särskilt viktiga i den digitala infrastrukturen och anses prioriterade för att hålla en känd och hög kvalitet. Det rör bland annat ett fullständigt digitalt vägnät, ledningsnätet, 3D-data i kommunmodellen, baskartan, adresser, detaljplaner, stomnät, fastighetsgränser i samverkan med Lantmäteriet samt tillgång till geodata i händelse av samhällskris.
- All väsentlig geodata som kan skapa mervärde utifrån kommunens grunduppdrag, politiska mål och hållbarhetsprogrammen ska i hög grad vara digitaliserad och användbar.

3.2.2 Teknisk infrastruktur

Geodataplattformen

- Geodataplattformen inom Nyköpings kommun ska representera en teknisk infrastruktur som används för mätning, beräkning, kartering, bearbetning, visualisering och GIS. Geodataplattformen ska kännetecknas av att vara ändamålsenlig, enkel att administrera och underhålla, hålla hög kvalitet och vara kostnadseffektiv.
- Systemen ska möjliggöra digital kommunikation och bidra till digitalisering, digitala arbetssätt och automatisering av samhällsbyggnadsprocessen.
- Lagring av geodata och databaserna ska syfta till att göra geodata tillgängligt och användbart.

Geografiska informationssystem och verksamhetssystem

- Verktøyen för medarbetare i kommunen som jobbar med geodata ska huvudsakligen vara webbaserade och anpassas efter användarnas behov.
- Vid behov av avancerat GIS ska de verktyg som tillhandahålls av Geodataenheten användas.
- Geodataenheten ska vara involverade som expertstöd i upphandlingar av verksamhetssystem som innehåller geodata, geodatakopplingar, kartkomponent eller karttjänster i kravställning gällande geodata och GIS.

3.2.3 Användarstöd & service

Internt i den kommunala organisationen

- Geodataverksamheten ska erbjuda professionell och tillgänglig användarstöd, support och uppdragsarbete. Kommunikation med Geodataverksamheten ska vara enkel och upplevas som tillgänglig och kompetent.
- Geodataenheten ska användas som experter inom området i hela kommunen.
- Geodataenheten ska agera proaktivt genom initiativ för att öka nyttan med geodata och GIS.
- Geodataenheten ska erbjuda regelbundna och anpassade utbildningar för användning av kommunens webbGIS.

Externt med medborgare och andra aktörer

- Nyköpingskartan ska vara kommunens externa webbGIS. Det ska vara en självklar plattform för att sprida kommunal information till medborgarna, samarbetspartners och näringsliv.
- Kartor är en viktig del i kommunikation med medborgare och andra aktörer, de ska därför användas aktivt på webben, i den fysiska miljön och som en del av kommunens kommunikationsmaterial.

3.2.4 Arbetsätt & processer

Gott samarbete genom processer och automatisering

- Geodataenhetens processer, samt gemensamma processer och arbetsätt inom geodataområdet, är en viktig del i ett fungerande ekosystem för geodata. De ska därför vara välutvecklade, förankrade, fungerande och dokumenterade.
- Geodataenheten ska utgöra ett stöd i kommunens förebyggande krisarbete samt stöd vid pågående kris.

- Digitalisering av geodata ska utgöra ett stöd för att förbättra och effektivisera kommunens verksamheter samt för att stötta utvecklingen av näringslivet, företagandet, civilsamhället och kulturlivet i kommunen.
- Processer som inbegriper kommunikation med medborgare inom geodataområdet ska i hög grad vara automatiserade där det är möjligt och prioriterat.

3.2.5 Samordning & styrning

Ansvaret för geodataverksamheten

- I Nyköpings kommun ska det samlade kommunövergripande ansvaret för geodataverksamheten, både strategiskt och operativt ligga på Geodataenheten på Division Samhällsbyggnad.
- Uppdrag och ansvar för geodataverksamheten ska vara tydligt, dokumenterat och förankrat i hela organisationen. Det ska vara ändamålsenligt, effektivt och hållbart.
- Enskilda verksamheter som har extraordinärt behov av daglig uppdragshantering och specifik systemförvaltning kan ha dedikerade GIS- och/eller MBK-resurser i samverkan med Geodataenheten inom sin verksamhet efter överenskommelse med Geodataenheten.

Samverkan & samordning

- Samordning och samverkan ska ske på Geodataenheten samt ordnas så att det finns samordning inom geodataområdet i hela den kommunala organisationen. Den ska utformas efter verksamheternas behov och förutsättningar och syfta till att skapa nytta och stödja verksamheterna i deras dagliga arbete.

4 BEGREPPSDEFINITIONER

Definitioner av ord, begrepp och förkortningar som återkommer i dokumentet.

Geodata	Data som direkt eller indirekt har ett angivet geografiskt läge. Geodata innefattar exempelvis kartdata såväl som registerinformation om byggnader, sjöar, vägar, vegetation och befolkning. Benämns även geografisk information eller lägesbunden information.
GIS	Ett Geografiskt Informations System (GIS) är ett datorbaserat system för att samla in, hantera, lagra, analysera och visualisera geografiska data.
Geodataverksamhet	Används för att beskriva den verksamhet som leder och driver arbetet inom den kommunala organisationen med GIS, mätning, kartering och geodata.
MBK	MBK är en förkortning av mätning, beräkning och kartering. Inbegriper till exempel grundkarta, nybyggnadskarta och lägeskontroller.
Samhällsbyggnad	Samhällsbyggnad är ett samlingsbegrepp för att planera, bygga, utveckla och förvalta samhället.
Öppna data	Data som tillhandahålls fritt. Data som kallas öppna data ska kunna användas fritt av vem som helst, återanvända och distribuera utan vidare motprestation än att ange källa eller krav på att dela data på samma sätt.
Metadata	Information om data. Används för att göra data mer användbart och tillgängligt. Kan exempelvis vara sådan information som beskriver data med: vem som har skapat det, när och hur.

5 BILAGOR

Bilaga 1 - Nulägesbeskrivning

Bilaga 2 - Omvärldsanalys

6 ÄNDRINGSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum